

EPKK INFOLEHT

Põllumajanduse ja toidu-uudised Euroopast

UUS EUROPARLAMENT ALUSTAB TEGEVUST JUULIS

Valimistulemused olid kardetust konservatiivsemad

Vaatamata enne eurovalimisi liikvel olnud hirmujuttudele euroskeptikute ja muude radikaalsete vaadetega gruppide Europarlamendi vallutamisest töid 23. - 26. maini toimunud valimised siiski pigem senist tegevussuunda pooldava koosseisu: suurema osa kohtadest hõivasisid nõ vanade parteide esindajad (Euroopa Rahvapartei (EPP), Sotsiaaldemokraadid ja Demokraadid (SD&D), Euroopa Demokraadid ja Liberaalid (ALDE), kokku 440 kohta. Samas valiti eelmisest koosseisust tagasi vaid 37% eurosaadikuid, seega uustulnukaid on koguni 63%. Kuigi uus parlamendi koosseis on mitmekesisem, tähendab see ka suuremat killustatust ja keerukamat otsustusprotsessi. Sama kehtib ka Europarlamendi Põllumajanduskomitee kohta.

SELLES NUMBRIS:

- Uus Europarlament - 2
- Hindade läbipaistvus - 3
- Toetus mesinikele - 4
- Turuülevaade - 5
- Kaubandus - 6
- Taani kliimakava - 8
- Biomajandus - 9
- Kanepikasvatus -10
- EL-USA konverents -12

PÕLLUMAJANDUSVALDKOND NÄITAB EUROOPA TUGEVUST

Pühendumus, mida uus Europarlament ja komisjon näitavad põllumajandusvaldkonna vastu, saab olema hea indikaator kogu Euroopa tugevusele ja liikmesriikide ühtsusele. Üks esimesi teemasid, millega uuel parlamendil tegeleda tuleb, on ÜPP reform. Ei ole kahtlustki, et paljud saadikud soovivad luua epohhiloovat poliitikat ning tuua uut laadi mõtlemist. Põllumehed vajavad pikaajalist perspektiivi ja stabiilset seadusraamistikku; seni kokkulepitu täielik muutmine tooks kaasa suure ebakindluse ja lükkaks oluliste meetmete rakendamise kaugesse tulevikku. Teadmata on EL eelarve, millesse võib Brexiti toimumine segadust tuua. Ilma korraliku eelarveta on aga ÜPP sisu üle hääletamine ebasoovitav.

JUHTIMINE ON OLULINE

Võtmetähtsusega on ka uue volinike kolleegiumi koosseis. Euroopa tuleviku jaoks on tugev juhtimine väga oluline, et EL oleks hästi kaitstud ja esindatud rahvusvahelisel tasandil. Põllumajandusvolinikuna loodame näha selge ja pragmaatilise lähenemise ning tulevikuvisiooniga isikut, kes suudaks järgida praeguse voliniku seatud eeskujut. Tugev Euroopa vajab põllumajandust ning tugev põllumajandus vajab Euroopat.

EESTI VAJAB OMA SAADIKUT PÕLLUMAJANDUSKOMITEESSE

Eestil kui EL-ga suhteliselt hiljuti liitunud väikeriigil on põllumajanduse valdkonnas eripärasid ja probleeme, mille selgitamine ja Eesti arenguks vajalike tulemuste saavutamine nõuab rohkelt aktiivset tegutsemist, koostööd ja panustamist kõikidel tasanditel. Seetõttu on oluline, et Eestit esindav Europarlamendi liige osaleks ka põllumajandusvaldkonda puudutava komisjoni töös, mis võimaldaks kiiremat, tõhu-

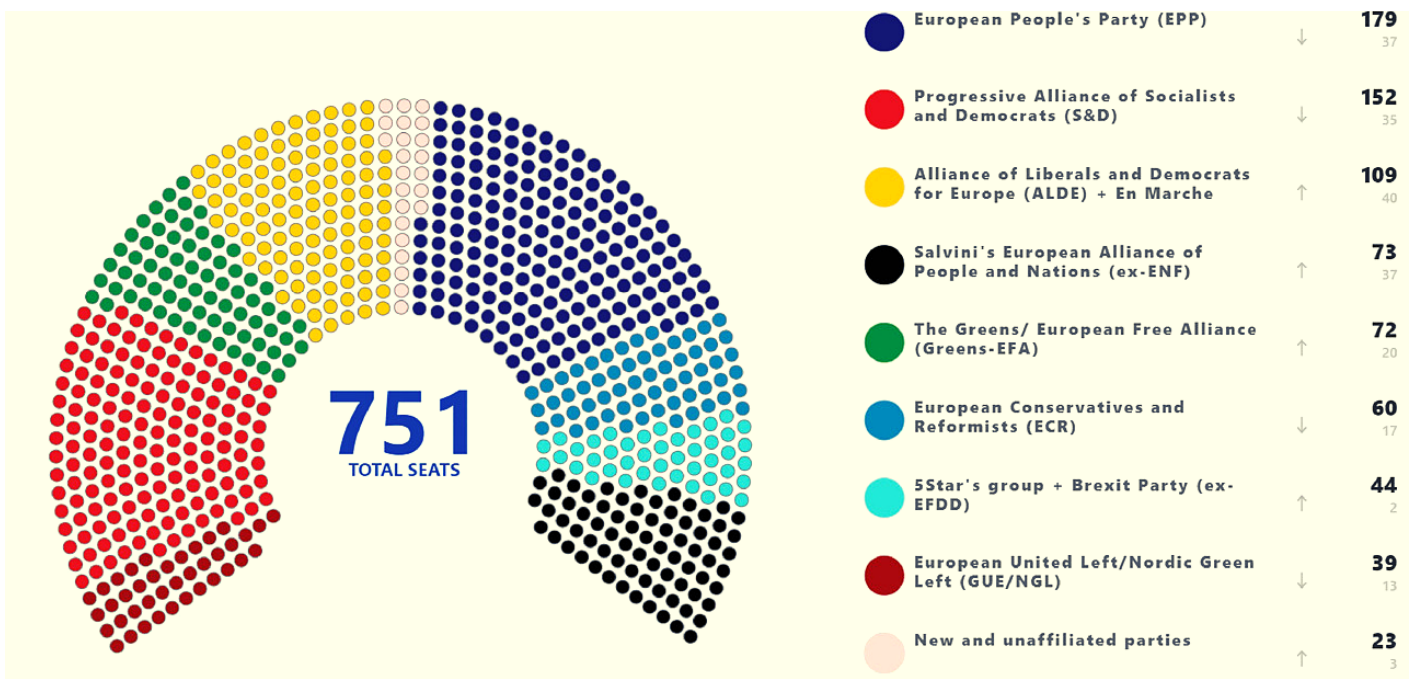
Tugev Euroopa vajab põllumajandust ning tugev põllumajandus vajab Euroopat.

amat ja vahendamata kontakti ja infovahetust teiste sama valdkonna eurosaadikutega ning konkreetset tuge Eesti ning Euroopa tegev põllumeestele olulistest küsimustes EL poliitika kujundamisel.

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda julgustab põllumajandusvaldkonna vastu suurimat huvi näidanud uut eurosaadikut Jaak Madisoni kandideerima Euroopa Parlamendi põllumajandus- ja maa-elukomitee alaliseks liikmeks.

LAUAL ON MITMED EESTILE OLULISED TEEMAD

Eesti põllumajanduse arengu seisukohalt vajame ka tulevikus tugevat, õiglast ja piisavalt rahastatud ELi ühist põllumajanduspoliitikat ning hästi toimivat Euroopa ühise turgu. Pikaajaline probleem Eesti jaoks on olnud otsetoetuste tase: vajalik on tagada võrdsed konkurentsitingimused ja õiglased otsetoetused Eesti põllumajandus- ja toidutootjatele Euroopa Liidu ühisturul ÜPP raames. Vasuvõetamatu on Euroopa Komisjoni ettepanek vähendada maaelu arengu ELi poolset eelarvet jooksevhindades 15,3% võrra. Samuti tuleb jätkata hektaripõhiste otsetoetuste ühetaolise maksimisega sõltumata ettevõtte suurusest ja mitte rakendada otsetoetuste ümberjaotamise skeemi. Nende, aga ka paljude teiste küsimustega tuleb aktiivselt tegeleda Europarlamendi tasandil, et kindlustada Eesti põllumajandussektori jätkusuutlikkus ja konkurentsivõime tulevikus.

Töötajatelt ja jaemüjajalt saadava turu arengut käsitleva teabe puudumist nimetatakse toidu tarneahela „mustaks kastiks“. See kast tuleb avada.

EUROOPA KOMISJON SOOVIB MUUTA TOIDUHINNAD LÄBIPAISTVAMAKS

Iga liikmesriik vastutab hinna ja turuandmete kogumise eest

Euroopa Komisjoni 22. mai ettepanekuga tehakse kättesaadavaks oluline teave selle kohta, kuidas määratakse kindlaks põllumajanduslike toiduainete hinnad toiduainete liikumisel tarneahelas.

Ostu- ja müügihinna erinevus võib anda teavet müügi ja ostu vahele jäävate etappide kulude kohta (nt transport, kindlustus, ladustamine jne). Suurem läbipaistvus aitab teha paremaid äriotsuseid ja suurendada usaldust õiglase kauplemise vastu toiduainete tarneahela eri etappide vahel. Juurdepääs õigeaegsele ja kergesti kättesaadavale teabele turu arengute kohta on väga oluline ka selleks, et edukalt konkureerida ülemaailmsel turgul.

Põllumajanduse ja maaelu arengu voliniku Phil Hogani sõnul võimaldab turu läbipaistvuse suurendamine võrdset juurdepääsu hinnainfole ning muudab selle info selgemini arusaadavaks, muutes nii meie toiduahela õiglasemaks ja paremini tasakaalustatuks. Need uued õigusnormid on täienduseks hiljuti vastu võetud direktiivile, millega keelustatakse ebaausad kaubandustavad ning suurendatakse toiduainete tarneahela nõrgemate ja väiksemate osalejate mõjuvõimu, nende kehtestamine näitab, et kogu ELis on avalik sektor selgelt selle poolt, et tugevdada põllumajandustootjate rolli toiduainete tarneahelas.

Kuigi põllumajandusturgude arengu (hinnad, tootmismahud, laovarud jne) kohta on infot rohkelt, puudub peaaegu täielikult teave põllumajanduslike toiduainete tarneahela teiste peamiste turgude kohta, eelkõige toiduainete töötlemise ja jaemüügi tasandi turgude kohta toodete liikumisel põllumajandustootjalt tarbijateni. Põllumajandustootjate ja teiste tarneahelas osalejate vahelise teabe ebaühtlus

asetab põllumajandustootjad turul väga ebasoodsasse olukorda ning vähendab usaldust õiglase kauplemise vastu. Töötajatelt ja jaemüjajalt saadava turu käsitleva teabe puudumist nimetatakse põllumajandusliku toidutööstuse tarneahela „mustaks kastiks“. Täna ettepanekuga peaks olema võimalik see kast avada. Kavandatud meetmed hõlmavad liha, mune, piima ja piimatooteid, puu- ja köögivilju, suhkrut ja oliiviõlisektorit. Need tuginevad olemasolevatele andmekogumis-süsteemidele ja -menetlustele, mis on ettevõtjatel ja liikmesriikidel juba olemas ja mida nad kasutavad selleks, et edastada komisjonile turuteavet laiemas ulatuses.

Iga liikmesriik vastutab hinna ja turuandmete kogumise eest. Komisjon soovib liikmesriikidel valida kõige kulutõhusam lähenemisviis ning mitte keskenduda halduskoormuse vähendamiseks väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele. Liikmesriigid edastavad andmed komisjonile, kes omakorda teeb järelevalve kättesaadavaks oma põllumajandusliku toidutööstuse andmeportaalis ja ELi turu seirekeskustes. Liikmesriikide esitatav teave peaks olema täpne ja õigeaegne. Komisjoni poolt ette nähtud parema õigusloome korra kohaselt avaldati ettepanek 22. mail neljapäevaseks avalikuks konsultatsiooniks. Seejärel võtab Euroopa Komisjon selle vastu ja see peaks jõustuma kuue kuu pärast. Loe lähemalt SIIT.

KOMISJON SOOVIB KAITSTA PÕLLUMAADEL PESITSEVAID LINDE

DG ENVI soovib tõsta teadlikkust ja taastada kaduvaid linnuliike

EL keskkonna peadirektoraadi (DG ENVI) info põhjal väheneb pidevalt põllumajandusmaadel pesitsevate linnuliikide arv. Sellel on mitmeid omavahel seotud põhjuseid, sh üldine keskkonna seisundi halvenemine, maakasutuse muutumine (tootmise intensiivistumine või vastupidi, maa mahaajamine, linnastumine, taristute ehitamine), kliimamuutus, kiskjad ja invasiivsed võõrliigid jne. Seni ei ole „tavalistele“ mitte-kaitsealustele linnuliikidele suurt tähelepanu pööratud, kuid nüüd soovib DG ENVI tõsta elanikkonna teadlikkust ning julgustada liikmesriike kaduvaid linnuliike taastama, seda eriti ÜPP raames.

Eesmärgi saavutamiseks soovitakse mitte ainult koguda infot ja jagada soovitusi, vaid pakkuda liikmesriikidele tõhusaid meetmeid linnuliikide taastamiseks/säilitamiseks. Selleks kavatakse kahe aasta jooksul (2020-2021) kaasata DG ENVI, DG AGRI, peamised EL tasandi esindusorganisatsioonid ja asutused ning muud võimalused (seminarid, infovahetused, nõuandeteenistuse kasutamine). Ülesandeks on kirjeldada põllumajanduslike ökosüsteemide karakteristikuks, mis on olulised lindude elutsemiseks, ning nende muutumist; valida 10-15 „näidislinnuliiki“ ja kirjeldada vajaminevaid vahendeid nende elupaikade säilitamiseks. Seejärel analüüsitakse olemasolevaid poliitikavahendeid ja parimaid praktikaid ning disainitakse tulemustele suunatud toetusskeem. Kavas on teavituskampaania nii avalikkusele kui ka huvipooltele ning lõpetuseks luuakse uus vastavastandemaline EL platvorm.

Copa-Cogeca liikmed ei ole lindude kaitsmise vastu, kuid põllumeeste rolli toidu tootmisel tuleb tunnustada ja teravilja- ning köögiviljasaaki peaks siiski olema võimalik lindude hävitustöö eest kaitsta. Viimastel aastatel vaevab Põhja- ja Baltimaade põllumehi kasvav haneliste ja luikede arvukus, lõunapoolsemates maades teevad sarnast kurja flamingod. Igal liikmesriigil on võimalik taotleda erandit lindude küttemiseks ning selle võimaluse kasutamiseks tuleb kokku leppida eelkõige oma riigi asutuste ja looduskaitsjatega.

SUURENEB TOETUS MESINIKELE

120 miljonit eurot EL mesindussektori toetuseks.

Euroopa Komisjon eraldab järgmise kolme aasta jooksul 120 miljonit eurot EL mesindussektori toetuseks. See summa on 12 miljoni euro võrra suurem, kui aastatel 2017 - 2019 maksitud toetus.

Põllumajanduse ja maaelu arengu volinik Phil Hogan ütles, et mesindus on EL põllumajandussektori oluline osa, mis aitab hoida töökohti maapiirkondades. Mesilastel on eluline roll põllumajanduse kestlikkuses ja terves ökosüsteemis. Seetõttu on tervitatav, et ÜPP koos teiste Euroopa ja rahvuslike fondidega pakub senisest tugevamat toetust mesindussektorile.

EL toetus, mida võib kahekordistada liikmesriikide omalpoolse rahastamise abil, hakkab kehtima 1. augustil 2019 ja kestab kuni 31. juulini 2022 rahvuslike mesindusprogrammide raames. Programmid töötatakse välja liikmesriikides koostöös mesinikega ning eesmärk on parendada sektori tingimusi ja edendada toodete müüki. Meetmete hulgas võib olla näiteks mesinike koolitamine, mesinduse kui äritegevuse toetamine, mesitarusid hävitavate parasiitide tõrje ning uuringud või toetus mee kvaliteedi parandamiseks.

2018. aastal oli EL-s 17,5 miljonit mesitaru ning üle 600 000 mesiniku. Meemesilasi peetaks kõikides liikmesriikides ning EL on suuruselt teine meetootja maailmas. Meemesilased on tolmeldajatena olulised põllumajanduse ja keskkonna jaoks ning mesindus kui tegevusala on tähtis osa maapiirkondade arengus.

Põllumeestele peab jääma võimalus saaki lindude hävitustöö eest kaitsta.

TURUÜLEVADE

PUU- JA KÖÖGIVILI

Euroopa Komisjon teatas, et ei pikenda erakorralisi meetmeid turukriisiga toimetulekuks puu- ja köögiviljasektoris.

Euroopa õunte ja pirnide laovaru on hetkel endiselt ebatavaliselt suur (ligi 3 miljonit tonni õunu ja ca 440 000 t pirne). Hinnalangus varieerub liikmesriigiti, kuid on selge, et keskmine õunte ja pirnide hind on oluliselt madalam möödunud paari aasta keskmisest. Eurostati andmetel on õunte eksport 10% ja pirnide eksport 17% võrra kahanenud võrreldes eelmiste aastatega, seda vaatamata asjaolule, et õunte tarned maailmas on väikseimad viimase kaheksa aastaga võrreldes. Maailma õun- ja pirnitootjate assotsiatsiooni hinnangul on lõunapoolkeral oodata õunasaagi 1%-list ja pirnisaagi 2%-list kasvu käesoleval aastal.

Tomatieksport Ukrainast EL-i kasvas 2017. aastal rohkem kui 40 000 tonnini, mis ületab märkimisväärselt Ukrainale eraldatud 13 000 tonni suurust ekspordikvooti. Ka Poola tomatite eksport on oluliselt kasvanud - 3800 tonnilt 2012. aastal 21 370 tonnini 2017. aastal. Euroopa suurim tomatikasvatariik Hispaania on tõsiselt mures Ukraina tomatite impordist tekitatavale kahjule Euroopa tomatisektorile.

TERAVILI JA ÖLIKULTUURID

Kuigi EL teraviljatoodang jäi 2018/19 hooajal allapoole 290 miljoni tonni (-4,6% võrreldes viimase kolme aasta keskmisega), on laoseis lõpuks eeldatavalt siiski positiivne tänu pehme nisu ja maisi impordi kasvule. EL kaotab konkurentsivõimet ning teravilja netoeksport on vaid 1,3 miljoni tonni tasemel, millest enamus on mais. Möödunud aastal eksporditi 8,2 miljonit tonni ning kaks aastat tagasi 18,6 miljonit tonni teravilja. Euroopa Komisjoni prognoosi kohaselt tuleb EL teravilja kogutoodang sel aastal 309 miljonit tonni (56,2 milj. ha, keskmine saagikus 5,5 t/ha).

USDA prognoosis 2019/2020. aasta kohta pakutakse nisutoodangu jõudmist uue rekordini 777,5 miljonini tonnini (+46 miljonit t ehk +6,3%). Nisu tarbimine maailmas saab olema 759,5 milj. t (+21,6 milj. ehk +2,9%). Kuna toodang ületab tarbimise, prognoositakse laovaru kasvu 18 miljoni tonni võrra 293 miljoni tonnini (+6,6% võrreldes käesoleva aastaga). Maailma maisitoodang saavutab samuti rekordi, jõudes 1,134 miljoni tonnini (+1,3%). Samuti saavutab uue taseme maisi tarbimine maailmas: 1,145 milj. t (+13 milj. t ehk +1,1%). Nõudlust maisi järele suurendab linnukasvatusektor; maisi tarbimine söödana kasvab prognoosi kohaselt 0,8% võrreldes käesoleva perioodiga 705 miljoni tonni tasemele, 61 milj. t tarbitakse EL-s (-6 milj. t ehk -9%) ning 190 milj. t Hiinas (-2 milj. t). Maisi laovaru 2019/2020 perioodi lõpuks väheneb mõõdukalt, ulatudes 315 milj. t; -11 milj. t ehk -3,4% võrreldes praeguse aastaga).

Euroopa Komisjon ennustab õlikultuuride tootmise langust 4,6% võrra. Rapsiseemne toodanguks ennustatakse 18 milj. t (-12%) tänu kasvupinna vähenemisele kuivuse tõttu külviajal. Õlikultuuride hinnad on madalamad võrreldes eelmise aastaga USA ja Hiina kaubandussõja tõttu, kuid see töötab loomakasvatajate kasuks.

PIIM

Alates 2018. aasta novembrist on piima hind kergelt langenud (raske põhjendada, v.a. Brexiti oht), kuid on siiski kõrgemal tasemel kui 2018. a. märtsis. EL piimatoodang on stabiilne. Maailmas on märgata mõningast tootmise kasvu (Uus-Meremaa +3,2%, USA +0,1%). Austraalias aga piimatoodang langes 6,8%. EL lõssipulbrivaru on 20. juuni seisuga täielikult müüdud. Eksport on dünaamiline, kasvanud on lõssipulbri väljavedu (+37%), samuti juustu eksport (+7%).

SEALIHA

Sealihatoodang kasvas 2018. a. võrreldes 2017. aastaga 1,8% võrra. Komisjon ootab 2019. a. veel 1,1%-list kasvu. Hinnad on võrreldes eelmise aastaga tõusnud tänu nõudluse kasvule Aasias. Käesoleva aasta jaanuarist märtsini ekspordis EL 9,2% sealiha rohkem, kui eelmisel aastal samal ajal. Hiinas on sigade Aafrika katku tõttu tootmine ja laovaru oluliselt kahanenud, mis kasvatab nõudlust. SAK on leviemas Poolas, Rumeenias, Belgias, Bulgaarias, Ungaris ja Balti riikides. Haigus levib ka Hiinas, Vietnamis, Kambodžas ja Mongoolias.

VEISELIHA

Veiseliha hind on surve all, olles allpool möödunud aasta ning ka viimase kolme aasta keskmist taset tänu suurenenud tapmisele eelmise aasta põua tõttu. Praeguseks on loomade tapmine mõnevõrra aeglustunud. Türgi valuuta devalveerimine mõjutas EL veiseliha ekspordi eelmisel aastal, kuid selle aasta esimese kolme kuuga suurenes see +3,5% võrra. EL import Brasiiliast vähenes -17,6% ja Uruguaiast -14,6%, samas import Argentiinast kasvas +45,2% selle aasta esimestel kuudel.

EL lõssipulbri laovaru on täielikult müüdud.

EL KINNITAS UUED REEGLID VÄETISTE MÜÜGILE

Põllumehed loodavad sisendite hinna langust

EL Nõukogu kinnitas 21. mail uued ELi väetisetoote turul kättesaadavaks tegemise nõuded. Määrusega harmoniseeritakse mineraal- ja orgaaniliste väetiste turuletoomise reeglid, samuti seatakse piirmäärad raskemetallide, saasteainete ja haigustekitajate kohta. Uus määrus asendab 2003. aastal vastuvõetud reegleid ning hakkab kehtima peale avaldamist EL Teatajas.

Copa-Cogeca avaldab lootust, et koos uute reeglitega langevad väetise hinnad ning turule tuleb rohkem pakkujaid, valik põllumeeste jaoks muutub suuremaks ning mitmekesisemaks. Euroopa põllumehed kannatavad juba ammu väetisetootjate vähese konkurentsi tõttu EL turul, mis seab siinsed tootjad kehvemasse olukorda, kui konkurendid kolmandatest riikidest. Euroopa väetisetootjaid kaitsevad dumpinguvastased tollimaksud; põllumajandustootja jaoks moodustab väetis 45% sisendite hinnast ning kui teravilja turuhind on madal, on teraviljakasvataval pea võimatu teenida kasumit.

Copa-Cogeca peasekretär Pekka Pesonen ütles, et EL teraviljasektor on viimastel aastatel märkimisväärselt turuosa kaotanud, kukkudes maailma suurima eksportija kohalt neljandaks. Väetise hind EL-s on oluliselt kõrgem, kui teistes maailma piirkondades, samas kui teraviljakasvatavad müüvad oma toodangut maailmaturu hindadega. Selline olukord mõjub hävitavalt põllumeeste sissetulekule. Loodame, et uued reeglid aitavad Euroopa põllumeestel leida uusi alternatiive, mis aitavad vähendada kulusid sisenditele. Loe määrust SIIT.

Dumpinguvastaste tollimaksude tõttu on väetis EL-s kallim, kui kolmandates riikides.

EL JA USA LEPPISID KOKKU HORMOONIVABA VEISELIHA IMPORDI OSAS

USA võib 7 aasta jooksul EL-i tuua 35 000 t hormoonivaba veiseliha

Euroopa Komisjon teatas 14. juunil kokkuleppele jõudmisest USA-ga hormoonivaba veiseliha impordikvoodi osas. EL põllumajandusvolinik Phil Hogani sõnul näitab see samm EL pühendumust uue arengufaasi toomisele suhetesse USA-ga, milles leppisid möödunud aasta juulis kokku presidendid Trump ja Juncker. Tuleb rõhutada, et kokkulepe ei sisalda muudatusi üldises EL-i imporditava veiseliha koguses, kvaliteedis ega ohutuses, mis jäävad kooskõlla EL standarditega.

Kokkuleppe kohaselt võib USA tuua EL-i seitsme aasta jooksul 35 000 t hormoonivaba veiseliha. Ülejäänud osa 45 000-tonnisest kvoodist on avatud teistele kaubanduspartneritele. Nüüd esitab Euroopa Komisjon kokkuleppe allkirjastamiseks EL Nõukogule ja Euroopa Parlamendile, misjärel leping hakkab kehtima.

2009. aastal sõlmisid EL ja USA vastastikuse mõistmise memorandumi, mis pakkus ajutise lahenduse WTO raames toimunud pikaajalisele dispuudile teatavate kasvuhormoonide kasutamise lubatavusest veiselihatootmises. Memorandumi kohaselt määrati EL-le 45 000-tonnine impordikvoot hormoonivaba veiseliha sisseveoks selleks kvalifitseeruvatelt kaubanduspartneritelt, kelle hulka kuulub ka USA.

VABAKAUBANDUSLEPING MERCOSURIGA* LÕHUKS EL PÕLLUMAJANDUSMUDELI

Lubamatud on topelt standardid EL toodetele ja impordile

EL-Mercosuri 20 aastat kestnud kaubanduslääbirääkimised on jõudnud faasi, kus osapoolte huvi leping sõlmida on suur ning juuni lõpus asutakse tehnilisi üksikasju läbi rääkima. EL kaubandusvoliku Cecilia Malmströmi sõnul loodetakse lahendus leida ka tundlikele teemadele nagu põllumajandustoodete kaubandus.

Copa-Cogeca hinnangul sõlmitaks leping äärmiselt ebakindlal ajal: ootel on Brexit, ÜPP reform, kokku leppimata EL eelarve, käimas kaubandusõjad, täita tuleb kliimamuutuse vähendamise eesmärgid. On lubamatu, et Mercosuri lepinguga süvendatakse topelt standardeid nõuete vahel, mida esitatakse EL põllumeestele ning mis kehtivad imporditud toodetele ja teiste maade tootjatele. Samal ajal, kui EL tootjad investeerivad biomaajandusse ja säästvasse metsandusse, lödvendavad mõned kaubanduspartnerid metsade mahavõtmise reegleid või eemaldavad need hoopis. EL põllumehed on pühendunud toiduohutuse, loomatervise ja keskkonnanahoiu tagamisele; Brasiilia valitsus aga teatas hiljuti 150 uue taimekaitsevahendi kasutamise tunnustamisest, samuti on seal lubatud antibiootikumide ja kasvuhormoonide kasutamine loomakasvatuses ning teadaolevalt on probleeme jälgitavuse ja toiduohutusega. Selles kontekstis on küsitav, kuidas õigustada Euroopa põllumeestele järjest rangemate nõuete seadmist ning nõuda neilt taimekaitsevahendite ja uute tehnoloogiate kasutamisest loobumist? EL peab põllumeeste rolli keskkonnanahoiu ja kliimamuutuse mõju vähendamisel tunnustama kõikides poliitikates, sh kaubanduspoliitikas.

*Mercosur e. Lõuna Ühisturg on Argentina, Brasiilia, Venezuela, Paraguay ja Uruguay vaheline majanduslik ning poliitiline liit.

EBAAUSATE KAUBANDUSTAVADE SEADUSANDLUSE RAKENDAMINE SATUB OHTU

Teise probleemideringi moodustab tariifikvootide haldamine. Tundlike toodete (veise-, linnu- ja sealihha, suhkur/etanol, riis, tsitrusviljad) osas on väga oluline sõlmida erileping, mis reguleeriks nende ekspordikoguseid EL turule (sarnaselt varem sõlmitud vabakaubanduslepingutes Kanada ja Mehhikoga). Mercosuri riikides on põllumajandussektor sedavõrd kontsentreerunud, et praeguse tariifikvootide haldamise süsteemi raames tekib oht monopoliseerimisele ära kasutamiseks, st EL turul võivad kohalike tootjate asemel hindu määrata kolmandate riikide hargmaised eksportöörid. Sel juhul muutub küsitavaks EL-s hiljuti kinnitatud ebaausate kaubandustavade vastase seadusandluse rakendamine.

MERCOSURILE PAKUTAVAD KVOODID ON LIIGA SUURED

Kolmandaks on EL poolt Mercosurile pakutavad tariifikvoodid liiga suured, mis kahjustaks EL tootmist ja eriti lihasektorit oluliselt. Kõne all olevaid kvote ei tohi kindlasti suurendada; pigem tuleks pakkuda madalama tollimaksuga ja piiratud kvooti pikemaks ajaks, kui suurendada kõrge tollimaksuga kvote. Kõrge väärtusega lihalõigete import EL-i tuleks hoida miinimumtasemel. EL Teadusuuringute Ühiskeskuse mõju-uuringu andmetel kaotaks EL põllumajandussektor Mercosuri vabakaubanduslepinguga üle 7 miljardi euro.

Copa-Cogeca on alustanud ulatuslikku lobby-kampaaniat. Lääbirääkimiste järgmise vooru toimumise ajal 20. - 28. juunil korraldatakse taaskord kampaania sotsiaalmeedias märksõnadega #MercosurENDGAME #EUFarmingGAMEOVER. Lisainfo e-mailil est.chamber@skynet.be.

**EU-Mercosur
negotiations
ENDGAME**

MULD, ENERGIA, LOOMAD

Üks võimalus vähendada kasvuhoonegaaside heiteid põllumajandussektorist on loobuda süsinikurikaste muldade (turba-muld) harimisest. Sel juhul tuleb põllumeestele muidugi kaotused kompenseerida. Fossiilkütused saab asendada biogaasiga. Uuringud on näidanud, et loomade metaanierituse vähendamiseks on abi nende söödale rasva lisamisest; samuti tuleks parandada lautadest heitgaaside kokku kogumist. Kui aga seafarmidest sõnnik eemaldada senisest kiiremini (kord nädalas praeguse viie-kuue nädala asemel), aitab see heited vähendada koguni 22%.

MÖTTEID TULEVIKUKS

Mis oleks, kui metaan koguda lautadest ja suunata biogaasi tootmisse nii efektiivselt, et loomad oleksid ühtlasi ka kütusetootjad? Kui oleks vaktsiin, mis eemaldaks lehma kõhust bakterid, mis tekitavad metaani? Bakterite või ensüümide abil saaks võib-olla eemaldada metaaniheited ka sõnnikust. Lautade konstruktsiooni saab kasutada heidete vähendamiseks, näiteks keskkonnasõbralikumaid materjale kasutades. Söötis maid võiks kasutada energiakultuuride, nt paju kasvatamiseks. Põllumajandusmasinad võiksid kasutada eranditult biokütust. Loe lähemalt SIIT.

Kliimamuutuse mõju vähendamiseks tuleb leida võimalus, kuidas toota rohkem vähesemate vahenditega. Toidu tootmise ökoloogiline jalajälg peab vähenema.

TAANI PÕLLUMEESTE KLIIMA-PROGRAMM

Taani Toidu- ja Põllumajandusnõukogu visioon kliimaneutraaluse saavutamiseks

Euroopa Liit on otsustanud muutuda kliima-neutraalseks aastaks 2050. See tähendab, et kasvuhoonegaaside heited ei ole suuremad, kui nende neeldumine. Taani põllumajandus- ja toiduainetööstus on valmis väljakutsele vastu astuma ning näitama teed kogu maailmale.

PARTNERLUS

Nii suurt eesmärki ei ole võimalik saavutada üksinda. Seega kutsutakse poliitikuid, teadlasi, huvigruppe, äriettevõtteid ja tarbijaid nii Taanis kui rahvusvaheliselt aktiivselt osalema lahenduste leidmises. Täna tuntud tehnoloogiate abil on võimalik heited vähendada, kuid vajalik on suured investeeringud teadus- ja arendustegevusse.

PIIMALEHM – KLIIMALEHM

Taani toidutööstus ja põllumajandusteadlased otsivad uusi lahendusi, kuidas lehmad saaksid vähem metaani eritada. Viimase 30 aasta jooksul on keskmine piimatoodang kasvanud ligi 100%. Taanis on pikalt tegeletud geneetika parandamise ning efektiivsete söödalisandite arendamisega, mis nüüdseks võimaldab toota rohkem piima sama koguse sööda-ga. Seega võib väita, et on aretatud „kliimalehm“, kelle mõju kliimamuutusele on oluliselt väiksem, kui lehmadel mujal maailmas. Oluline on, et ka loomakasvatuses ei oleks raiskamist. Näiteks saab veiselt 40 kg nahka ning 250 kg liha (peale piimaanni lõpetamist), verd on võimalik kasutada meditsiinis, rupskid töödeldakse ümber karusloomatoiduks, magu läheb biogaasi tootmiseks.

BIOMAJANDUS LOOB UUSI VÕIMALUSI MAAL

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamus biomajanduse strateegia kaasajastamise kohta

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee kinnitas 15. mail arvamuse, mis käsitleb Euroopa Komisjoni 2012. aastal vastuvõetud biomajanduse strateegia ajakohasemaks muutmist. EMSK arvamus on soovitusliku iseloomuga. Arvamuses öeldakse lühidalt järgmist:

Biomajandus hõlmab taastuvate bioloogiliste ressursside tootmist ning muundamist toiduaineteks, loomasöödaks, bioressursipõhisteks toodeteks ja bioenergiaks. Põllumajandus- ja metsandussektor toodavad väga palju muuks otstarbeks kui toiduks ja söödaks kasutatavat biomassi ning panustavad seeläbi olulisel määral biomajandusse. Uued väärtusahelad pakuvad rohkem tegevusvõimalusi maapiirkondade majanduses, et minna fossiilkütustel põhinevalt majanduselt üle biotoorainepõhisele majandusele.

Avaliku ja erasektori koostöös tuleks pöörata nõuetekohast tähelepanu esmatootjatele. Seda mudelit võib toetada mitmesuguste meetmete ja vahenditega ühise põllumajanduspoliitika (ÜPP) raames.

Vaja on pikaajalist, järjekindlat ja tõhusat biomajanduse edendamise poliitikat.

VAJA UURINGUID JA NÕUSTAMIST

Alus- ja rakendusuuringud peaksid olema hästi sünkroniseeritud ja aitama kaasa ühiste strateegiliste eesmärkide saavutamisele. Tähelepanu tuleks pöörata kõrge tasemega teadus- ja innovatsioonitaristu või klastrite arendamisele, neile juurdepääsule ja nende hooldamisele. Ülioluline on töötajate ja esmatootjate harimise ja koolitamise jätkamine. Olu-line on hõlbustada teadmiste vahetamist, toetada riikidevahelisi võrgustikke ja pidada ühiskondlike ja tehnoloogiliste muutustega sammu. Haridusel, suhtlusel ja teabevahetusel põhinev lähenemisviis, kuhu kaasatakse maapiirkondade biomajanduse sidusrühmad, on äärmiselt oluline.

Lisaks rahastamisvahendite kättesaadavusele on ülioluline luua individuaalsed, paindlikud konsultatsiooni- või nõustamisteenused, et aidata põllumajandus- ja toiduainesektori väike- ja keskmistel ettevõtjatel algatada pikaajalisi uuenduslikke projekte.

Hädavajalik on edendada ELis ja väljaspool ringmajandust ja sektoritevahelisi territoriaalseid sidemeid, eeskätt seoses kestliku arengu eesmärkide ja COP21 eesmärkide raames võetud kohustuste täitmisega.

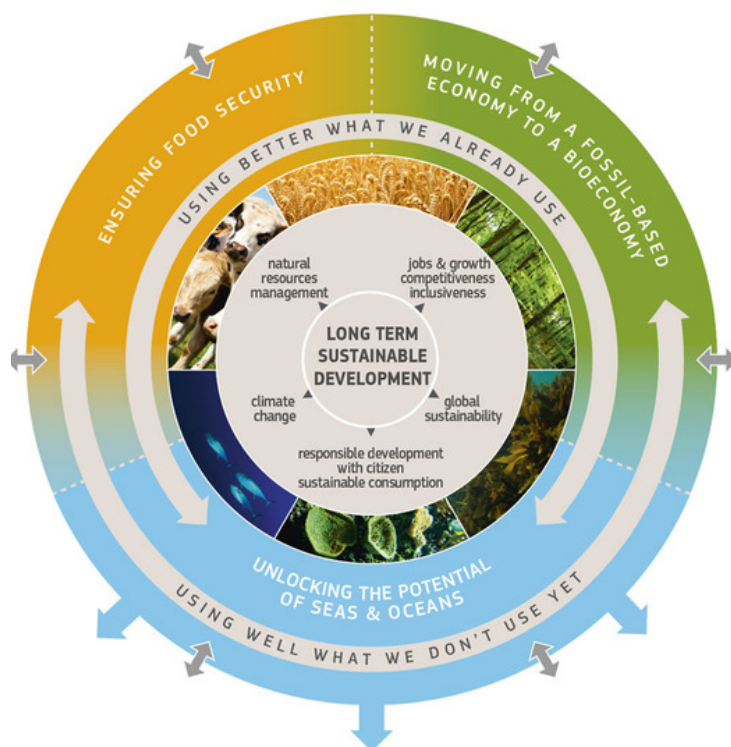
Lisaks parema arusaamise saavutamisele tuleb biomajanduse tegevustesse kaasata tarbijad korrapärase nõustamise ja teavitamise kaudu.

POLIITIKAS VAJA JÄRJEKINDLUST JA KAASAMIST

Kõik liikmesriigid peaksid integreerima laiahaardelise biomajandusstrateegia oma poliitikasse ja programmidesse ning kaasama kohalikud asutused ja asjakohased sidusrühmad (esmatootjad, teadus- ja haridusteenuste osutajad, tööstus, kodanikuühiskond ja sotsiaalpartnerid jms). Vaja on pikaajalist, järjekindlat ja tõhusat biomajanduse edendamise poliitikat. Biomajandust käsitleva poliitika tõhusa kujundamise võtmeks on poliitikavaldkondade koostöös kindlakstegemine viisil, milles arvestatakse elujõulise toidutööstuse eesmärke, loodusvarade säästvat majandamist, tasa-kaalustatud territoriaalset arengut maapiirkondades ja kindlat, inimväärselt elatist.

Kestlikkuse põhimõtete austamine on uue biomajanduse seisukohast väga oluline ja loodusvarasid tuleb säilitada, et säilitada nende produktiivsus. Selleks, et vältida keskkonna, majanduse ja ühiskonna kahjustamist, kohaldatakse Euroopa Liidust ja välismaalt pärit biomassi suhtes samu eeskirju.

Loe biomajandusest lähemalt SIIT.

TÖÖSTUSLIK KANEP: EL-L ON AEG EELARVAMUSTE UIMAST ÄRGATA

Euroopa vajab tõhusat kanepipoliitikat

Nii, nagu me sageli ei näe puude taga metsa, ununeb tööstusliku kanepi kasvatuse puhul taim õie varju. Kanepikasvatus on paljudes liikmesriikides poliitilistes aruteludes kõrgel kohal. Kahjuks jäävad nendes debattides tööstusliku kanepi kasulikud omadused mõnuaine keelamise-lubamise varju, kuigi kanep võiks hästi esindada Euroopa biomajandust. Seoses uute eurosaadikute ametisse astumisega on aeg kõrvale jätta valearusaamad ning luua ambitsioonikas poliitika, mis taastaks nii kanepisektori kui ka Euroopa traditsioonid.

Tööstusliku kanepi tootmisel on Euroopa silmitsi vastuoluga: iial varem ei ole kanepist ühiskonnas nii palju räägitud, kuid samas on tootmine äärmiselt piiratud. Kanep on üks kiireimini kasvavatest kiudtaimedest ning selle kasvatamine on Euroopas tegelikult hästituntud traditsioon. Meie esiisad valmistasid kanepist toitu, köisi laevade, paberit raamatute ning kangast riiete jaoks. Peale sünteetilise kiu leiutamist kaotas kanep populaarsuse, kuid on nüüd comeback'i tegemas ning uute kasutusviiside abil meie arusaamu täielikult muutmas. Järgnevalt kolmest põhjustest, miks on kanepil võtmeroll populaarsele mahemajandusele üleminekul.

KANEPIKASVATUSEGA BIOMAJANDUSE TŠEMPIONIKS

Arvestades nii traditsioonilisi kui ka hiljuti kehtestatud reegleid võib kanep olla usaldusväärne aseaine paljudele naftapõhistele toodetele. Kanepit kasutatakse üha enam ehitussektoris, peamiselt küll näiteks betoonis, tellistes, paneelides ja seinte isolatsioonis. Kanepi traditsiooniline kasutamine paberi valmistamiseks ning kangakiuna äratub taas tarbijate ja tekstiilitööstuse huvi. Näiteks teksarõivaste tootja Levi's teatas hiljuti, et nad leidsid viisi, kuidas muuta kanep pehmeks nagu puuvill, mis avab uusi võimalusi sektori arenguks.

SOBIB NII AGRONOOMILISTEL KUI KA KESKKONNAKAITSE PÕHJUSTEL

Kanepit on lihtne kasvatada ning see nõuab väga vähe sisendeid, seda nii vee kui ka taimekaitsevahendite osas. See kasvab Euroopas peaaegu kõikjal ning on ideaalne süsiniku neelaja: üks hektar kanepit võib mitu tonni CO₂ ladustada, samal ajal kanepist valmistatud tooted neelavad CO₂ pidevalt ning neid on ka lihtne ümber töödelda. Kanep on ka hea viljavahelduse kultuur ning sellel on kasulik mõju mullale ning järgmistele kultuuridele.

KANEP ON KASULIK INIMESTE JA LOOMADE TERVISELE

Kanepitoodetel on pikk traditsioon ning neid peetakse supertoiduks. Kanepiseemned on äärmiselt suure toiteväärtusega ning sisaldavad erakordses koguses kahte olulist rasvhapet: linoolhapet (omega-6) ja alfa-linoolhapet (omega-3). Hiljuti tõestati, et kannabidiool (kanepis üks enim looduslikult sisalduv kannabinooid) omab närvisüsteemi kaitsvat toimet. Kosmeetikaekspertid kinnitavad, et tööstuslik kanep sisaldab antioksüdante ja vananemistvastaseid aineid. Kanepit kasutatakse ka loomade allapanuna, sest kanepipõhul on eriti kõrge vedeliku imamisvõime.

Ülalnimetatul taustal vajab sektori paremat mõistmist, et edasi arendada tööstusliku kanepi tootmist. Seda on võimalik saavutada eelkõige poliitilise tunnustuse kaudu. Seetõttu on vaja selget ja järjekindlat EL seadusandlust, mis tagaks kasvatajatele ja tarbijatele kindlustunde koos tegevussuunaga. Alustada tuleb nullist: luua turustusstandardid, selged piirangud kannabinoidele (THC ehk tetrahüdrokannabinool) ning definitsioonid, kuid kõige olulisem on pikaajaline visioon.

Kanep võib olla usaldusväärne aseaine paljudele naftapõhiste toodetele. 2017. a. suurenes EL-s kanepi kasvupind 62%.

VAJA ON EUROOPA LIIDU KANEPIPOLIITIKAT

Kui uued eurosaadikud asuvad tuleviku-ÜPP-d arutama, tuleks suuremat tähelepanu pöörata THC-vaba tööstusliku kanepi (ei sisalda psühhotroopseid aineid) tootmise potentsiaalile. ÜPP peaks tunnustama tööstusliku kanepi keskkonnamislikkust, selle kasutamist viljavahelduse süsteemis peaks julgustama lisamaksetega. Samuti tuleks koostada strateegiad nii EL kui ka liikmesriikide tasandil ja siduma need rahalise toetusega. Mõned võimalused on juba laual: ÜPP ettepanekutes kavatses komisjon lisada tööstusliku kanepi sektorite hulka, mis võiksid kasu saada erimeetmetest strateegiliste plaanide raames (nt investeeringumeede, riskihaldamine, innovatsioon jne).

NÕUDLUS KANEPI JÄRELE KASVAB

2017. a. kasvas EL kanepi kasvupind 62% võrra võrreldes eelmise aastaga ja seda vaatamata seadusandluse ebakindlusele. 2018. aasta kohta veel andmed puuduvad, kuid edasine kasv on tõenäoline, kuna maailmaturg on kasvamas. Kui nõudlus tööstusliku kanepi toodetele jätkab suurenemist ja EL turg suudab harmoniseeritud lähenemise omaks võtta, siis pakub see põllumeestele märkimisväärsed võimalusi: uusi töökohti, noorte sektorisse tulekut, uue, innovatiivse võnkega tarneahe loomist maapiirkondadesse, mis võib taastada kogu sektori endise hiilguse.

Artikli autor on Copa-Cogeca poliitikanõunik Francesco Mirizzi.

BAYER AVALIKUSTAB OMA TEADUSUURINGUD

107 uuringut glüfosaadi kohta on internetis vabalt kättesaadavad

Tuntud taimekaitsevahendite tootja Bayer tegi 14. juunil üleilmselt meedias avalduse, milles teatab, et tulles vastu avalikkuse soovile avatakse nüüdsest juurdepääs nende poolt läbi viidud teadusuuringutele taimekaitsevahendite ohutuse kohta.

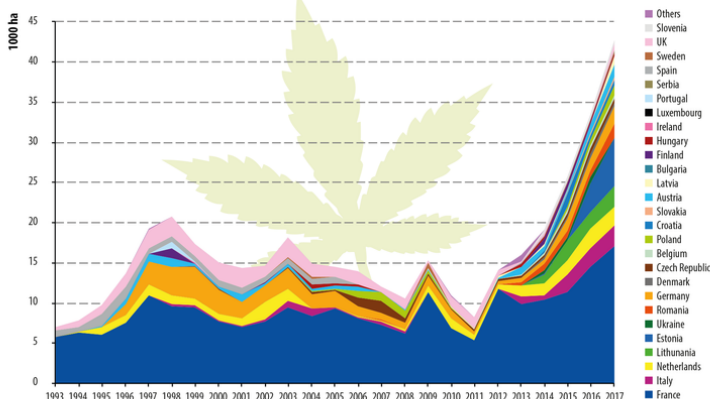
Peale Monsanto omandamist tõusis Bayer maailmas turuliidriks taimekaitsevahendite valdkonnas, mistõttu soovivad nad oma tegevust tõhustada ka läbipaistvuse, kestlikkuse ja huvipoolte kaasamise osas. Samuti soovivad nad aktiivselt osaleda EL aruteludes glüfosaadi tunnustamiseks peale 2022. aastat, mistõttu käivitati pilootprojekt, milles kutsutakse osalema teadlasi, ajakirjanikke ja valitsusväliste organisatsioonide debatis osalema. Lisaks pandi 107 Bayeri poolt läbi viidud glüfosaadi ohutuse teemalist uuringut üles interneti, kus need on kõigile kättesaadavad.

5 MILJARDIT EUROT GLÜFOSAADI ASEDAJA VÄLJA TÖÖTAMISEKS

Kuigi glüfosaadile jääb oluline roll nii põllumajanduses kui ka Bayeri portfolios, soovitakse pakkuda erinevaid võimalusi kestliku põllumajandustegevuse jaoks. Bayer investeerib 5 miljardit eurot alternatiivse taimekaitsevahendi välja töötamiseks. Uue vahendi turule toomine võtab aega umbes kümme aastat. Investeeringutakse terviklike lahenduste välja arendamiseks, mis vastavad taimekasvatajate vajadustele. Investeering hõlmab taimekaitse, seemnete ja omaduste teadus- ja arendustegevuse funktsioone, aretust, agronoomilisi ja digitaalseid lahendusi. (Võrdluseks: Prantsusmaa valitsus on erinevatel andmetel lubanud glüfosaadi aseaine välja töötamiseks eraldada 30 - 70 miljonit eurot.)

Loe lähemalt SIIT

Hemp Cultivation Area in the EU (ha)
2017: ca. 42,500 ha

TAANIS TOIMUB EL-PÕHJA- AMEERIKA PÕLLUMAJANDUS- KONVERENTS

Üle kahe aasta toimuv konverents toob kokku osalejaid EL-st, Kanadast, Mehhikost, USA-st.

18.-20. septembril toimub 39. EL-Põhja-Ameerika põllumeeste konverents, mille seekord korraldab Copa-Cogeca koos Taani Põllumajandus ja Toidunõukoguga. Kord kahe aasta jooksul ja vaheldumisi Euroopas ja Ameerikas korraldatav konverents toimub tänavu Taanis Kopenhaagenis.

Konverents toob kokku ligi 150 põllumeest EL-st, Kanadast, Mehhikost ja USA-st. Ühiselt arutatakse põllumajandussektori ees seisvatest väljakutsetest ja võimalustest. Kõne alla tulevad innovatsioon ja uued tehnoloogiad, rahvusvahelise kaubanduse võimalikkus ärevatel aegadel, põllumajanduspoliitika arengud, turutrendid ja suhted tarbijatega. Konverentsil I on lubanud osaleda siis veel ametis olev EL põllumajandusvolinik Phil Hogan, ettekanded teevad USA, Kanada ja Mehhiko põllumajandusorganisatsioonide juhid. Taani Põllumajandus- ja Toidunõukogu pakub omalt poolt võimalust külastada kohalikke põllumajandus-ettevõtteid ja muid huviväärsusi. Eraldi programm on koostatud osalejaid saatvatele isikutele / abikaasadele.

Konverentsil osalejad on oodatud Kopenhaagenisse saabuma kolmapäevaks, 18. septembriks, mil toimuvad tehnilised visiidid. Konverentsi peamine programm toimub 19.-20. septembril ning võimalus on jääda Kopenhaagenisse ka nädalavahetuseks.

Konverentsi osalemistasu on 200 eurot ning registreerimiseks tuleb saata e-mail Copa-Cogeca sekretariaadile Justyna.Kulik@copa-cogeca.eu soovitatvalt 28. juuniks 2019.

Lisainfo EPKK Brüsseli esindusest e-mailil est.chamber@skynet.be.

North American
European Union
Agricultural
Conference

39th Edition
**Copenhagen
Denmark**

18-20th September 2019
Scandic Hotel
Vester Soegade 6
1601 Copenhagen V

Organised by:

copa*cogeca
Association of European Farmers - European Association of Agricultural Organisations

DAFIF
Danish Agriculture & Food Council

With participation of:

AFB
American Farm Bureau Federation
CONSEJO NACIONAL AGROPECUARIO

Lehe väljaandmist toetab:

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeringud
maapiirkondadesse

Põllumajanduskoda

Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda

Pärnu mnt. 141
Tallinn 11314
Telefon: 6009 349
E-post: info@epkk.ee
www.epkk.ee